

Rådet for dyreetikk

Oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet

Rådet for dyreetikk

Kristian Ellingsen-Dalskau, sekretær

Veterinærinstituttet

Postboks 750 Sentrum

0106 Oslo

Tlf.: 917 02 970/ 23 21 63 77 Faks: 23 21 63 01

e-post: Kristian.Ellingsen@vetinst.no

Hjemmeside: <http://www.radetfordyreetikk.no>

Facebook: <https://www.facebook.com/radetfordyreetikk/>

Oslo, september 2018

Justis- og beredskapsdepartementet
v/ avdelingsdirektør Sissel Kofoed

Hundeloven

Rådet for dyreetikk har drøftet hundeloven og vi vil anbefale en ny vurdering av bestemmelsene i hundeloven av 2004. Vårt utgangspunkt er at lovens intensjon, slik det fremkommer i Ot. Prp. Nr. 48, 2002-2003, er å ivareta "--- hensyn til mennesker som ikke selv har valgt å ha samkvem med hunder" (s.8). Videre viser vi til samme Ot. Prp der loven begrunnes med at hunders utbredelse, natur og ofte deres fysiske styrke kan "--- utgjøre en risiko for voksne og barn, husdyr og vilt. Og hundeholdet kan utgjøre en ulempe for miljøet, ved støy og forurensning og ved at enkelte hunder kan framstå som skremmende for mange mennesker" (s. 7).

Rådet oppfatter loven mer som en kontroll-lov enn som en lov som er ment å sikre godt hundehold. Mange av hundelovens bestemmelser kan være til hinder for at hunder kan leve best mulig i samsvar med artstypiske atferd og behov. For å ivareta hensynene nevnt ovenfor, bør enkelte bestemmelser vurderes endret i dagens lov. En alternativ endring kan være å overføre bestemmelser om godt dyrehold i dagens hundelov som forskrift til dyrevelferdsloven. Dyrevelferdsloven skal ivareta hunders velferd på linje med andre dyr. En forskrift til dyrevelferdsloven om hundehold kan dermed tilpasses denne lovens bestemmelser.

Rådet oppfatter særlig bestemmelser i hundelovens kapittel 6. Sikkerhetstiltak mot problematisk hundehold (jfr. §§ 17, 18, 19) som lite i samsvar med formålsbestemmelsene i dyrevelferdsloven om dyrs egenverdi og krav om at dyr skal respekteres. I tillegg er vi kritiske til også §§10 og 14.

Begrunnelse for endring av avlivingsbestemmelser i hundeloven

- § 10 gir politiet myndighet til å avlive funnet løs hund dersom hundeholder ikke henter denne innen en uke. Etter vårt skjønn er det tilstrekkelig å omplassere eller selge hunder i slike situasjoner, hvilket samme bestemmelse gir politiet mulighet til.

- §14. Paragrafens punkter a), b), c) og d) angir ulike eksempler på når "-- enhver kan gjøre det inngrep mot hunden som framstår som nødvendig for å avverge skade" (bokstavene a og b). Avliving av hunden på stedet tillates også utført av "enhver" (bokstavene c og d). Det gjelder når en hund angriper hjortevilt og når en hund "-- påtreffes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person vesentlig skade, dersom hunden fortsatt utgjør en klar fare" (§ 14 bokstav d).

Rådet mener dødsdom mot hund her legitimeres, uten at varig farlighet er dokumentert av veterinær og uten rettslig prøving. Avliving kan utføres av "enhver" som tolker situasjoner ut fra egen subjektive opplevelse av fare for mennesker og andre dyr. Mennesker opplever og tolker situasjoner forskjellig. Det som for enkelte kan fortone seg som farlig hund, kan for andre oppleves som hund i presset og stresset situasjon, der kontroll med situasjonen kan oppnås uten å avlive hunden.¹

Hunder er gjort rettsløse i situasjoner nevnt i disse bestemmelsene. Når hunder opplever at de trues, enten det er fra mennesker eller andre dyr, reagerer de med forsvar. De kan oppfattes å representere fare selv om det ikke foreligger reell fare. Men reell fare kan selvsagt i noen tilfeller foreligge og oppleves. Spørsmålet er hvilke inngrep som skal tillates. Forskrift til dyrevelferdsloven eller endring av de nevnte paragrafer i dagens hundelov kan ha regler om når det foreligger en saklig grunn for å avlive, og hvordan dette skal gjøres på en etisk forsvarlig måte.

Hundeholder har selvsagt ansvaret for at hunden ikke skal utgjøre en fare for andre, mennesker så vel som andre dyr. Det påhviler hundeholder en plikt til å kontrollere hunden når de møter mennesker som tydelig gir uttrykk for redsel eller engstelse for hunden. En sentral del av hundehold er å kjenne hunden godt nok til å vite når den må kontrolleres, eventuelt også bestemme seg for avliving dersom farlighet er dokumentert av veterinær. Forskrift til dyrevelferdsloven eller endret paragraf kan ha nødvendige regler for hundeholders plikter.

- §§ 17 og 18 gir politiet mulighet til umiddelbart å avlive hund som har drept, påført mennesker vesentlig skade og angrepet barn. Politiet kan i ettertid vedta avliving "-- dersom dette ikke fremstår som uforholdsmessig tiltak", jfr § 18. Politiet gis videre adgang til avliving "Hvis hundeholdet ikke anses sikkerhetsmessig forsvarlig", også når en hund har gått ulovlig løs eller "-- uten godt nok tilsyn", jfr. §18. Politiet skal imidlertid i slike saker søke å få hunden omplassert før avliving. Hva som oppfattes som sikkerhetsmessig forsvarlig og uten godt nok tilsyn, vil som regel være basert på skjønnsmessig vurdering.

¹ Ane Gabrielsen sier det på denne måten i doktoravhandlingen sin: "I konfliktsoner som omgir hunder møtes ulike forståelser av hunder og hunders atferd, her utkrystalliseres og synliggjøres posisjoner og aktører, og kunnskap om hunder forhandles og tas i bruk" (NTNU 2015).

De siste årene har antallet av anmeldte hunder steget. Noen hunder er antakelig reelt farlige. Forskning om anmeldt dyremishandling viser at noen anmeldelser av hund blir oppfattet av politiet som resultat av nabokonflikter, ikke som farlige eller mishandlede hunder. Alle slike saker henlegges av politiet. Naboer kan reagere på høylytt bjeffing som oppleves som forstyrrende bråk, samt reagere på uvelkommen hopping når de blir hilst på, eventuelt også når hilsningen fører til møkkete klær.²

- §19 Farlige hunder, har avlivingsbestemmelser mot å holde, avle eller innføre farlige hunder, eller innføre sæd eller embryo fra slike hunder, og med egen forskrift gitt 20.08. 2004 der § 1 lister opp hvilke hunder som anses farlige.

Det foreligger ikke tilstrekkelig empiri som diskuterer hvorvidt forbudte hunder som holdes som vanlig familiehund kan utvikle farlighet. Disiplinering for å bli kamphund kan imidlertid utløse farlighet både overfor mennesker og dyr. Spørsmål kan stilles om hvem som er den mest skyldige i slike saker: dyreholder som har disiplinert hunden til å bli kamphund eller hunden som er offer for aggressive menneskers nyttepregede syn på hund?

Generelt mener Rådet for dyreetikk at hunders rettsvern svekkes når avliving finner sted uten at det på forhånd foreligger en faglig vurdering eller rettslig prøving av hundens atferd. Omklassering bør etter Rådets syn være prioritert løsning.

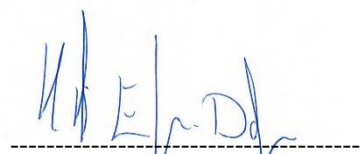
Vi viser ellers til notat fra professor emeritus dr. juris Jo Hov av 15.01.2018³ med kritikk av hundeloven. Hunden synes i første rekke å bli oppfattet som "et ordens- og sikkerhetsproblem", og særlig lovens regler om avliving av hund er "--- preget av grumset og uklart juridisk tankegods om straff og hevn, hevder Hov.⁴

Rådet for dyreetikk ønsker en helhetlig gjennomgang av hundeloven slik Justiskomiteen på Stortinget har anmodet om (Vedlegg 1).

Med hilsen

Inger Lise Andersen
Leder

Kristian Ellingsen-Dalskau
Sekretær

1 Vedlegg

² Guri Larsen: Dyrevern eller samfunnsvern? Dyremishandling som lovbrudd og lovlydig handling. Unipub forlag 2003). ² Dette er eksempler på atferd som ikke gjør hunder farlige, men mer på generell uvilje og mistenkeliggjøring av hunder som farlige. Ane Møller Gabrielsen sier det slik: "Ofte oppstår det konflikter mellom hunder og mennesker, men minst like ofte er mennesker i konflikt med hverandre om hvordan hunder skal kontrolleres og reguleres" (Doktoravhandling, NTNU 2015).

³ Notatet er vedlagt NOAHS brev til Justisdepartementet av 19.02.2018

⁴ S. 1 i ovennevnte brev.

